

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

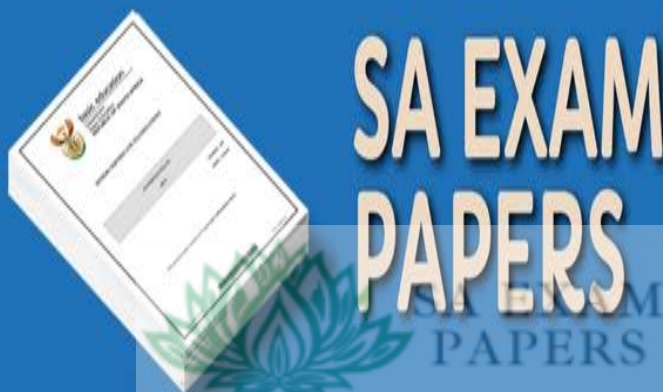

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2023

TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le mapephe a 10.

KAROLO YA A: MOQOQO**Dintlha tsa tataiso tsa meqoqo****1.1 Ho aha serobe phiri e se e jele.**

Moqoqong ona mohlalobuwa o lokela ho re qoqela ka ho hlaka mme a ka bolela se ileng sa etsahala ha a tla eellwa taba ya ho leka ho lokisa ho se ho senyehile.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qolla ketsahalo e le nngwe e ileng ya mo etsahalla;
- Mohlahlobuwa a ka bua ka kamoo sena se ileng sa mo kenya tsietsing kateng, o phonyohile jwang le hore o ithutile eng ka ketsahalo eo.
- Mohlahlobuwa a ka lekola thuto eo re e fumanang tshebedisong ya maele kapa maele a fanweng sehloohong le bophelong ka kakaretso.

[50]**1.2 Mathata a bakwang ke ditsela tse dikotikoti.**

Mofuteng ona wa moqoqo, mohlalobuwa o nahanisisa ka mathata a bakwang ke ditsela tse dikotikoti mme a nehelane ka maikutlo a hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a qoqe ka kamoo ditsela tse dikotikoti di bakang mathata kateng.

[50]**1.3 Letsatsi leo ke ileng ka bitsetswa kantorong ya mosuweloo ho ka lona!**

Moqoqong ona mohlalobuwa o lokela ho re hlalose ka se ileng sa etsahala ha a tla bitsetswa kantorong ya mosuweloo.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka bua ka (di)ketsahalo e lebisitseng hore a qetelle a iphumana a se a bitseditse kantorong ya mosuweloo.
- A ka qoqa ka maikutlo ao a bileng le ona ka ketsahalo eo ya ho bitsetswa kantorong.

[50]**1.4 Ho dumella banana ba immeng ho tla dikolong ke mohopolo o motle ebile o mobe.**

Moqoqong ona mohlalobuwa o hlalosa mahlakore a mabedi a taba mme o a tshehetsa ka dintlha tse utlwalang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka bua ka botle jk, hore moithuti a se senyehelwe ke nako ya ho ithuta.
- A ka bua ka bobbe jk, a ka kula ebe ha a fumane thuso e mo loketseng.

[50]

1.5 **Na ho entwa kgahlanong le Covid-19 e tlamehile hore e be setlamo kapa tjhe?**

Moqoqong ona mohlalobuwa o kgetha lehlakore la hae mme a le tshehetse ka dintlha tse utlwahalang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Ya dumellanang le sehlooho a ka qoqa kamoo ho hlaba ente eo e leng ho itshireletsa kgahlanong le Covid-19 kateng.
- Ya hananang le sehlooho sena a ka qoqa kamoo ditokelo, tumelo le mabaka a batho ba sa entwang di lokelang ho hlomphelela kateng.

[50]

1.6 – **Setshwantsho sa 1.6, 1.7 le sa 1.8**

1.8 Moqoqong ona mohlalobuwa o boha setshwantsho, mme o iqapela sehlooho ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang maikutlong a hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqo ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe ho latela moelelo oo mohlalobuwa a o fumanang ka setshwantsho.

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA A: MOQOQO**Ditaelo ho motshwai:**

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG FEELA karolong ya A, mme a ngole ka dihlooho tse PEDI karolong ya B.
- Karolo ka nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng bakeng sa ho tshwaya tema ka nngwe.
- Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** moqoqong, etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela boemong bo tlase.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela boemong bo tlase.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae: Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya moqoqo:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:

ELA TLHOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo.
- Matshwao a 0–50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya phihlello e arotswe habedi ho hlalisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la Sebopeho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralo	30	DM =
Puo le Setaele le Tokiso ya diphoso	15	PST =
Sebopeho	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50) SESOTHO PUO YA LAPENG (HL) – SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihliello e babatsehlang	Phihliello e supang bokgoni	Phihliello e mahareng	Phihliello ya motheo feela	Phihliello e haeliang
DIKAHARE LE MORALO Nehelano ya sehlooho: tlhophiso ya mehopollo le ditha, keloiloko ya baamohedi ba ditaba, maikemisetso le maemo	28-30 -nehelano e bonishang kutlwisiso e babatsehlang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -mehopollo e bonisha boohetseke e phephetsa monahano, mme ke e sutisiteng -o hliphisitse ka tsela e ikgethang/babatsehlang, mme e momahane ka tshwanano ho kenyelletswe selekela, mmele le qetelo	22-24 -nehelano e ralehlang hantle haholo -mehopollo e tsamaellane le sehlooho ka bottolo, e a kgahlisa, mme e na le bokapi ba mehopollo e sutisiteng -o hliphisitse hantle haholo, mme o momahane ka tshwanano ho kenyelletswe selekela, mmele le qetelo	16-18 - nehelano ke e kgotsafatsang dithoheho; - mehopollo e momahane ka tsela e kgotsafatsang le e kgodisang; - o hliphisitse ka tsela e utlwisisehang mme o momahane ka tshwanano ho kenyelletswe selekela, mmele le qetelo	10-12 -nehelano e momahane mona le mane; -mehopollo ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang; -ho na le bokapi bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya nehelano	4-6 -nehelano e tswile lekoteng hohang; -mehopollo ke e sa tsepamang e dubakanang; -ha e utlwalele, mme ditha di a phefakakawa; -ha e a hliphiswa ka tshwanano le momahano ha e yo.
MATSHWAO A: 30	25-27 - mosebetsi o tswileng matsotso leha o haeliwa ke ditha tse ikgethang tsa moqoko o babatsehlang; - mehopollo ke e sutisiteng mme e bonisha boohetseke; - o hliphisitse hantle haholo ka tsela e ikgethang, mme o momahane ka tshwanano ho kenyelletswe selekela, mmele le qetelo.	19-21 - Nehelano e radiwang hantle; - mehopollo ke e loketseng mme ke e thahaselisang - o hliphisitse hantle ka tsela e bonishang bokgoni, mme o momahane ka tshwanano ho kenyelletswe selekela, mmele le qetelo.	13-15 -nehelano e a kgotsafatsa leha e sa hlika mona le mane -mehopollo e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng -ho na le tlhophiso le momahano e iseng ho kenyelletswe selekela, mmele le qetelo	7-9 -nehelano boholo e tswile lekoteng -mehopollo ha e a momahana ka tshwanano, mme e a lahleisa -nehelano e na le bokapi bo fokolang haholo ba tlhophiso le momahano	0-3 -boitlako ha bo yo ba ho arabela sehlooho -mehopollo e tswile lekoteng ka ho phefahala, ha e a nepahala -nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSE Sehalo, reijisetara, setaele, tlontlontsweng ke tse lokelang sepheo/shusumetso le maemo Kgello, mantswa Tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto	14-15 - sehala, reijisetara, setaele tlontlontsweng di loketse sepheo ka tsela e babatsehlang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bonisha boitshupo ka tsela e tsotshang - o sebeditswe sehala se setlutho mme se susumetsang ka tsela e ikgethang - o batla o hloka diphofo tsa puo le tsa mopeleto; - o radiwe ka bokgoni bo tsotshang haholo.	11-12 - sehala, reijisetara, setaele le tlontlontsweng di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo haholo; - tshebediso ya puo e matla mme ho sebeditswe sehala se loketseng ka nako tsohle; - boholo ba mosebetsi ha o na diphofo tsa tshebediso ya puo le mopeleto; - o radiwe hantle haholo.	8-9 -sehala, reijisetara, setaele le tlontlontsweng di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanano -puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebeditswe ka tshwanano -sehala se sebeditswe ka tshwanano: -o radiwe ka tsela e mahareng feela	5-6 -sehala, reijisetara, setaele le tlontlontsweng ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -puo e sebeditswe feela ka tsela ya motheo -sehala mmoho le moelelo o hlaliswang ke tema ke tse sa lokelang -ho sebeditswe tlontlontsweng ya motheo feela	0-3 -puo e sebeditsweng ha se e utlwisisehang -sehala, reijisetara, setaele le tlontlontsweng ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -tshebediso ya tlontlontsweng e haeliang haholo ho nehelano e sa utlwisisehang
MATSHWAO A: 15	13 - tshebediso ya puo ke e matla mme e loketseng maemo - o batla o hloka diphofo tsa puo le tsa mopeleto; - o radiwe ka bokgoni bo tsotshang.	10 - tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehala sa tema - sehala ke se matla mme se loketseng; - ho na le diphofo tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto; - o radiwe hantle.	7 -tshebediso ya puo ke e kgotsafatsang leha ho na le ho se tsamaellane mona le mane -Ka kakaretso sehala ke se loketseng leha puo ya bonono le e haeliang	4 -puo ke ya motheo feela, mme e sebeditswe ka tsela e haeliang -popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang moitshwako -tlontlontsweng e haelia haholo feela	
SEBOPEHO Makgetha a tema: popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana.	5 -kgodiso ya sehlooho ke e babatsehlang -katoloso ya mehopollo ya sehlooho ke e ikgethang -dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 - mehopollo ke e hodisang sehlooho ka tshwanano - momahano e bopilwang ke e supang bokgoni; - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle haholo	3 - mehopollo ke e loketseng e hodisang sehlooho ka tsela e mahareng - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle; - moqoko o nise o hlalisa moelelo.	2 -e meng ya mehopollo ke e utlwalang -dipolelo le diratswana di na le diphofo -moqoko o a utlwisiseha leha o le diphofo tse itseng	0-1 - mehopollo ya bohlokwa e a haelia -dipolelo le diratswana tse hlalisweng ke tse tsahetseng -moqoko ha o na moelelo o lebelitsweng

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANANO**POTSO YA 2****2.1 LENGOLO LA SETSWALLE****Sebopelo**

- Aterese e nngwe, ya mongodi mme e ngolwa e qala hodimo bohareng ba leqephe ho tloha tsohong le letshehadi ho ya ho le letona;
- Aterese e ngolwa ka mokgwa wa boloko; ha ho ngolwe matshwao a puo, ntle le ha ho sebedisitswe aterese ya lebokoso la poso;
- Aterese ya moamohedi (ya ngollwang) ha e hlahiswe mofuteng ona wa lengolo;
- Kamora mohla ho tloha mola, ebe ho tla tumediso;
- Seratswana sa selelekela se lokela ho ba sekgutshwanyane;
- Mmele wa lengolo o ahwe ka diratswana tse seng kae;
- Qetelo ya lengolo ke e kgutshwane ka tlwaelo mme e phethela ditaba;
- Lengolong la setlwaedi ha ho hlokehe hore o ngole fane ya hao.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa o ngola lengolo ka sepheo sa ho leboha rakgadi wa hae ka ho mo rekela unifomo ya Kereiti ya 12.

[25]**2.2 TSA BOPHELO BA MOFU**

Ena ke nalane eo ho yona ho ngolwang ditaba tse amanang le mofu mme di ngolwa ke e mong wa lelapa kapa eo a kopilweng ho etsa jwalo, e seng mofu.

Matshwao a ikgethang a sebopelo sa tema ena:

- Mabitso a mofu: mofu ke mang mme batswadi ba hae ke bomang.
- Tlhaho ya hae: letsatsi la tswalo, selemo le sebaka moo a hlahetseng teng,
- Tsa kgolo ya mofu: dithuto, mosebetsi le lenyalo;
- Tsa lefu la hae: sesosa sa lefu le letsatsi la lefu.
- Mabalalo: bao a ba siyang;
- Theneketso ya seboko.

[25]**2.3 LENGOLO LE YANG MAKASINENG****Sebopelo**

- Diaterese di pedi;
- Aterese ya mongodi wa lengolo e ngolwa ho tloha mahareng a leqephe la lengolo ho leba ka letsohong le letona, e nto latelwa ke *letsatsi*, *kgwedi* le *selemo*, feela jwalo ka lengolo la setlwaedi;
- Aterese ya ya ngollwang (moamohedi) e ngolwa ka letsohong le letshehadi. Aterese ya moamohedi e etellwe pele ke maemo a tshebetso a ya ngollwang, ebe ho latela aterese ya hae ka botlalo;
- Tlasa aterese ho ngolwe tumediso (monghadi, mofumahadi kapa mofumahatsana) ka botlalo, kapa dikgutsufatso (Mong/Mof/Mofets).

- Tlasa tumedisio ho ngolwa *mola wa sehlooho* – o totobatsang sepheo sa lengolo leo.
- Kamora mola wa sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela seo e leng ntshetsopele ya ditaba.
- Ho feta mona; seratswana se seng le se seng ke se matlafatsang mahlakore a fapaneng a taba eo ho buuwang ka yona. Ho siuwe mola dipakeng tsa diratswana.
- Qetelo le yona ke ya puo ya semmuso, mme e ka ngolwa e le 'Ka botshepehi', 'Wa tsena', 'Ka boikokobetso', jj.
- Ya ngolang lengolo o lokela ho ngola lebitso la hae ka botlalo ka tlase.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlalobuwa o ngola ka sepheo sa ho hlahisa tletlebo ya hae e leng ditlaleho tseo e seng tsa nnete tse ngolwang ke lesedinyana lena.

[25]2.4 **RAPOROTO****Sebopelo****Dihloohwana tse ka sebediswang ho ngola raporoto e ka ba tse latelang:**

- Sepolesa sa moo raporoto e lebisitsweng ho sona;
- Sehlooho sa raporoto;
- Ditaba kapa dintlha tseo ho tlalehwang mabapi le tsona (banna ba bahlano ba laetseng thepa ya sekolo loring);
- Phethelo;
- Motho ya ngolang raporoto;
- Mohla le sekenetjhara/tekeno.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlalobuwa a hlahise le ho hlalosa dintlha tsohle ka botlalo ka seo a se boneng mabapi le ho laelwa ha thepa ya sekolo loring ke banna ba bahlano.

[25]2.5 **INTHAVIU E NGOLWANG****Sebopelo**

- E ngolwa ka mehla e le ho puo ya mmui, empa matshwao a *di- a- bulwa di -a -kwalwa* ha a sebediswe, a ka sebediswa feela ha ho qotsitswe mantswa ao e seng a sebui;
- Lebitso la sebui le ngolwe ka letsohong le letshehadi la leqephe, le bile le latelwa ke letshwao la kgutlopedi;
- Selelekeleng, mmotsi o nehelana ka tlhahisoleseding e amanang le sepheo sa inthaviu;
- Mmeleng, mmotsi o botsa mmotsuwa dipotso tse tsamaellanang le sehlooho sa ditaba, e leng mosebeletsi wa setjhaba ya buisanang le moshanyana ya ipolaisang nyaope.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlalobuwa a qale inthaviu ka tumedisio mahlakoreng a mabedi;
- A hlalose maemo ao inthaviu e etsahalang tlasa ona, e leng puisano dipakeng tsa mosebeletsi wa setjhaba le moshanyana ya ipolaisang nyaope.

[25]

2.6 **PUO EO E SENG YA SEMMUSO****Sebopeliso**

- Pulo e ka ba polelo kapa polediso ya bohlae, e tla hohela le ho qahamisa ditsebe tsa bamamedi;
- Dintlha di hlophiswe ka bokgeleke hore puo e phalle;
- Dipolelo e be tse kgutshwane, tse kenyeleditseng bonono ho natefisa puo;
- Puo e be le phallo: ho be le selelekela, mmele wa dintlha tse momahaneng le qetelo;
- Dintlha e be tsa nnete.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa o ipuela le metswalle ya hae ka sehlooho sena;
- A totobatse sepheo sa ho nehelana ka puo eo, e leng ho eletsa le ho kgothalletsa metswalle ya hae ho bula kgwebo ya ho hlatswa makoloi.

[25]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 50****MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100**

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**Ditaelo ho motshwai:**

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG FEELA karolong ya A, mme a ngole ka dihlooho tse PEDI karolong ya B.
- Karolo ka nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng bakeng sa ho tshwaya tema ka nngwe.
- Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae: Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema tsa kgokahano:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:

/	bakeng sa ho arola mantswa a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
—, +	bakeng sa ho kopanya mantswa a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
mn	bakeng sa mongolo (<i>orthography</i>) o fosahetseng;
mp	bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
mt	bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng;
p	bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
^	bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa mantswa;
//	bakeng sa ho arola diratswana;
←	bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
↑↓	bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

ELA HLOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa ditema tsa kgokahano.
- Matshwao a 0–25 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare, Moralo le Sebopeho	15	DMS =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	10	PST =
Matshwao ohle	25	

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehlang 13–15	Phihlello e supang bokgoni 10–12	Phihlello e mahareng 7–9	Phihlello ya motheo feela 4–6	Phihlello e haellang 0–3
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO (Nehelano le mehopollo) Ho rala, ho hlophisa mehopollo Kelohlolo ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le matshwao/makgetha a tema le maemo	-Nehelano e babatsehlang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla e suitsiseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse itseng -Dintlha tsohle di tshhehetsa sehlooho, mme di hlalositweng ka botebo -Sebopeho ke se nepahetseng	-Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse itseng	-Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong mme ho na le ho kgera ho itseng -Mehopolo le dikahare ha na le momahano e amohelehang -Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho -Ka kakaretso sebopeho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse mmalwa	-Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala mme e a kgera -Mehopolo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng -Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse itseng feela -Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo	-Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopolo le dikahare ha di na momahano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho -Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopeho se nepahetseng
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo. Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshhebediso ya puo, kgetho ya mantswa, matshwao a puo le mopeleto.	-Sehalo, rejistara, setaele le tlontontswa di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e babatsehlang -Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle haholo -Nehelano ha e na diphoso	-Sehalo, rejistara, setaele le tlontontswa di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle -Ka kakaretso tshhebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle -Tshebediso ya tlontontswa e ntle haholo -Nehelano boholo ha e na diphoso	-Sehalo, rejistara, setaele le tlontontswa di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nehelano e na le diphoso tse itseng tsa tshhebediso ya puo -Tshebediso ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo	-Sehalo, rejistara, setaele le tlontontswa di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata -Tshebediso e seng kae ya tlontontswa -Moelelo o nyotobeditse	-Sehalo, rejistara, setaele le tlontontswa ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nehelano e tletse diphoso e dubakane -Tlontontswa ha e dumellane le maemo -Moelelo o nyotobeditse haholo
MATSHWAO A: 10					

Difupenweng tsa pampiri ena di se sebediswe ntle ho tumello

